

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни
«ДІАГНОСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ УЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ
В НУШ»

освітньо-професійної програми Початкова освіта
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальності 013 Початкова освіта
освітнього рівня магістр
Шифр за навчальним планом: ВВ2.04

II курс, 3-й семестр

1. Опис дисципліни

Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Кількість кредитів - 3		Методи навчання: 1. За джерелом передачі інформації: <i>словесні, наочні, практичні.</i> 2. За рівнем пізнавальної активності: <i>пояснювально-ілюстративні; репродуктивні; дослідницькі</i> 3. За логікою розгортання змісту: <i>індуктивні, дедуктивні, традиційні</i>
Загальна кількість годин – 90		
<i>Денна</i>	<i>Заочна</i>	
Лекції:		
-	4	
Семінарські (практичні) заняття:		
-	8	
Лабораторні заняття:		
-	-	
Самостійна робота:		Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи
-	78	Форма підсумкового контролю: залік
Тижневе навантаження (год.) - аудиторне: 12 год. - самостійна робота – 78 год.		
Мова навчання - українська		

Предмет вивчення навчальної дисципліни: зміст та методи діагностичної діяльності учителя початкової школи, методика використання результатів діагностичної роботи в освітньому процесі початкової школи.

Міждисциплінарні зв'язки: освітній компонент «Діагностична діяльність учителя початкової школи в НУШ» враховує попередню підготовку студентів із навчальних курсів: «Філософія освіти», «Психолого-педагогічні технології», «Організації наукових досліджень» та забезпечує базу для написання кваліфікаційної роботи та проходження науково-дослідницької та переддипломної практик.

Мета і завдання навчальної дисципліни:

Метою викладання освітнього компоненту «Діагностична діяльність учителя початкової школи в НУШ»: є розкрити механізми педагогічної діагностики; сприяти оволодінню системою знань про методи та методика педагогічної діагностики; сприяти опануванню процедурою застосування на практиці діагностичного інструментарію в практичній діяльності вчителя початкової школи.

Основними завданнями вивчення освітнього компоненту «Діагностична діяльність учителя початкової школи в НУШ» є:

- уточнення сутності та змісту базових понять «діагностика», «діагностування», «педагогічна діагностика», «діагностична діяльність учителя», «педагогічний діагноз», «діагностичний супровід»; завдань і функцій педагогічної діагностики;
- визначення основних форм, методів і прийомів здійснення педагогічної діагностування учнів початкової школи;
- встановлення і аналіз типових помилок у педагогічній діяльності вчителя початкової школи, пов'язаних із застосуванням діагностичних методик;
- оцінка та самооцінка майбутнім учителем ступеня розвитку діагностичних умінь і навичок;
- ознайомлення з особливостями діагностичного супроводу професійної діяльності вчителя початкової школи;
- розкриття особливостей педагогічної діагностики в професійній діяльності;
- оволодіння діагностичними методиками і технологіями вивчення навчально-пізнавальної діяльності учнів молодшого шкільного віку.

II. Основні результати навчання та компетентності, які формуються:

Інтегральна компетентність:

Здатність самостійно та комплексно розв'язувати задачі в сфері початкової освіти, у професійно-педагогічній та науково-пошуковій діяльності вчителя дослідницького та інноваційного характеру.

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1	ПР 3: Застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей початкової школи в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.	ЗК1 Здатність до гнучкості мислення, його абстрактності та критичності, аналізу та синтезу; ЗК 2: Здатність до креативності та генерування нових ідей у професійно-педагогічній діяльності;
2	ПР 4: Створювати особисту методичну систему навчання здобувачів початкової освіти предметів початкової школи, адаптувати її до різних умов освітнього процесу.	ЗК 3: Здатність здійснювати науково-прикладні дослідження на відповідному рівні; ЗК 4: Здатність здійснювати професійно-педагогічну та науково-дослідницьку діяльність з виявом ініціативності та підприємливості;
3	ПР 9: Планувати, організувати і здійснювати наукові (експериментальні) дослідження у сфері початкової освіти; аналізувати, узагальнювати й презентувати результати дослідження; аргументувати власну наукову позицію.	СК 3: Здатність застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей початкової школи в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.
4	ПР 10: Складати програму саморозвитку та самовдосконалення, обирати ефективний інструментарій самопрезентації результатів власної професійної діяльності, створювати власний професійний імідж.	СК 6: Здатність моделювати, проектувати та реалізовувати науково-експериментальну діяльність в системі початкової освіти в широких мультидисциплінарних контекстах, нових або незнайомих середовищах за наявності неповної чи обмеженої інформації.

III. Тематичний план дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС 90 годин.

№ з/п	Назви модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				Кількість годин (заочна форма навчання)			
		Аудиторні	Лекції	Практичні (Семінарські)	СРС	Аудиторні	Лекції	Практичні (Семінарські)	СРС
Змістовий модуль I. Діагностичний супровід професійної діяльності вчителя початкової школи.									
1	Тема 1.1. Особливості діагностичної діяльності вчителя початкових класів	-	-	-	-	3	2	1	12
2	Тема 1.2. Технологія забезпечення діагностичної діяльності вчителя початкової школи.	-	-	-	-	3	2	1	16
Змістовий модуль II. Змістово-технологічне наповнення діагностичної діяльності учителя початкової школи									
5	Тема 2.1. Діагностування особистості учня початкової школи та учнівського колективу класу.	-		-	-	2		2	18
7	Тема 2.2. Діагностування педагогічної взаємодії вчителя початкової школи і батьків учнів.	-		-	-	2		2	16
9	Тема 2.3. Діагностування особистісно-професійних якостей учителя початкової школи.	-		-	-	2		2	16
Разом: 90 годин		-		-	-	12	4	8	78

IV. Зміст навчальної дисципліни за модулями і темами:

Змістовий модуль 1. Діагностичний супровід професійної діяльності вчителя початкової школи.

Тема 1.1. Особливості діагностичної діяльності вчителя початкових класів

Зміст теми:

Педагогічна діагностика як галузь науки і практична діяльність. Сутність і зміст педагогічної діагностики. Об'єкт і предмет педагогічної діагностики. Завдання і функції педагогічного діагностування. Форми і види діагностичної діяльності педагога. Типи педагогічного діагностування та вимоги до його проведення. Педагогічна діагностика як наука, її виникнення та становлення. Становлення та розвиток педагогічної діагностики в Україні та за рубежом.

Сутність і зміст діагностувальної діяльності вчителів. Роль діагностувальної діяльності в професійній діяльності. Засоби та функції діагностувальної діяльності та її склад і специфіка. Вимоги до педагогічної діагностики в діяльності вчителя початкової школи. Типові труднощі, яких зазнають педагоги у процесі педагогічної діагностики.

Тема 1.2. Технологія проведення діагностичної діяльності вчителя початкової школи.

Зміст теми:

Характеристика основних етапів і компонентів педагогічної діагностики. Режими проведення діагностичних процедур.

Визначення сутності та змісту понять “метод”, “метод дослідження”, “діагностичний метод” Методи педагогічної діагностики. Характеристика методів педагогічного (діагностичного) дослідження.

Методи збору діагностичної інформації – спостереження, опитування (усне – бесіда, інтерв'ю і письмове – анкетування), тестування, контент-аналіз, аналіз результатів діяльності. Методи оцінювання діагностичної інформації: методи шкалування, статистичні методи (багатомірне групування, кореляційний і регресивний аналіз), методи рейтингового оцінювання, методи обробки діагностичної інформації тощо. Соціометричні методи в педагогічній діяльності. Методи представлення і накопичення результатів діагностики. Методика використання зібраної діагностичної інформації в освітньому процесі початкової школи.

Змістово-технологічне забезпечення методичного портфоліо з педагогічної діагностики вчителя початкової школи.

Змістовий модуль 2. Змістово-технологічне наповнення діагностичної діяльності учителя початкової школи

Тема 2.1. Діагностування особистості учня початкової школи та учнівського колективу класу.

Зміст теми:

Особливості педагогічного діагностування готовності дитини до навчання в школі. Діагностика пізнавальних здібностей. Діагностика особливостей особистості молодшого школяра. Методика діагностики рівня шкільної тривожності. Методи діагностування навчальної успішності. Діагностика вихованості особистості як педагогічна проблема. Методи вивчення вихованості особистості. Особливості використання методу створення виховних ситуацій як методу вивчення вихованості особистості.

Зміст, форми і методи педагогічного діагностування учнів першого класу. Діагностичні методики вивчення навчально-пізнавальної діяльності учнів другого класу. Педагогічне діагностування навчально-пізнавальної діяльності учнів третього класу. Діагностичні технології вивчення навчально-пізнавальної діяльності учнів четвертого класу.

Тема 2.2. Діагностування педагогічної взаємодії вчителя початкової школи і батьків учнів.

Зміст теми:

Психолого-педагогічне спостереження як метод вивчення сім'ї учнів. Педагогічна допомога і підготовка батьків до виховання молодших школярів. Умови успішного педагогічного спілкування вчителя і батьків учнів. Форми і методи роботи вчителя початкової школи з батьками учнів.

Діагностичні методики вивчення сім'ї учнів та стилю спілкування у родині.

Тема 2.4. Діагностування особистісно-професійних якостей учителя початкової школи

Зміст теми:

Вивчення та оцінка особистих здібностей і професійних якостей вчителя. Програми вивчення педагогічної праці вчителя. Програма спостереження за професійно-педагогічними вміннями вчителя. Діагностичні методики особистісно-професійної діяльності вчителя початкової школи.

Діагностування особливостей педагогічного спілкування вчителя початкової школи. Діагностичні методики вивчення професійного самопочуття та задоволеності педагогічною професією. Діагностичні методики вивчення педагогічного колективу.

V. Завдання до самостійної роботи студентів та форми контролю за їх виконанням

№	Назви модулів і тем	Зміст завдань до СРС	Форми виконання/ звітності
Змістовий модуль 1			
1	Тема 1.1. Особливості діагностичної діяльності вчителя початкових класів	Завдання 1 Складання термінологічного словника з теми. Завдання 2 Написати реферативне повідомлення «Значення педагогічного діагностування в діяльності вчителя початкової школи». Завдання 3 Складіть орієнтовний «Моральний кодекс діагностичної діяльності вчителя початкової школи»	Словник понять Реферат Опорний конспект

		Завдання 4. Заповнити таблицю «Історичні етапи становлення педагогічної діагностики»	Таблиця
2	Тема 1.2. Технологія забезпечення діагностичної діяльності вчителя початкової школи.	Завдання 1 Складання термінологічного словника з теми. Завдання 2. Розробити програму педагогічного спостереження за проведенням уроку у початковій школі. Визначити мету, об'єкт та предмет спостереження. Завдання 3. Розробити опитувальник (бесіду, анкету) на індивідуальну педагогічну проблематику Завдання 4. Розробити пам'ятку для вчителя початкової школи із застосування методичного портфоліо під час педагогічної діагностики.	Словник понять Програма спостереження Опитувальник Опорний конспект
Змістовий модуль 2			
5	Тема 2.1. Діагностування особистості учня початкової школи та учнівського колективу класу.	Завдання 1. Складання термінологічного словника з теми. Завдання 2. Скласти перелік методик діагностики дитини молодшого шкільного віку. Завдання 3. Підготувати папку з методиками психолого-педагогічної діагностики дитини молодшого шкільного віку. Папка повинна містити опис методики, інструкцію, стимульний матеріал та бланки відповідей готові для застосування.	Словник понять Перелік методик Проект
5	Тема 2.2. Діагностування педагогічної взаємодії вчителя початкової школи і батьків учнів.	Завдання 1. Складання термінологічного словника з теми. Завдання 2. Визначити орієнтовний перелік характеристик сім'ї учня, які обов'язково має знати вчитель початкової школи. Скласти перелік методик діагностики батьків та родини учнів. Завдання 3. Створити схему психолого-педагогічної діагностики сімейної ситуації розвитку дитини молодшого шкільного віку. (Форма подання: у вигляді схеми, таблиці, вільного опису). Завдання 4. Підготувати опитувальник для батьків учнів із визначення стилю виховання у сім'ї	Словник понять Перелік Схема, таблиця Опитувальник
	Тема 2.3. Діагностування особистісно-професійних якостей учителя початкової школи.	Завдання 1. Складання термінологічного словника з теми. Завдання 2. На основі діагностування власних особистісно-професійних якостей розробити програму індивідуального професійного розвитку. Завдання 3. Визначити етапи самовдосконалення та критерії самоціювання власної індивідуальної траєкторія особистісного становлення фахівця.	Словник понять Програма Програма саморозвитку (проект)

VI. Контроль якості знань студентів

6.1. Форми і методи поточного контролю та критерії оцінювання знань студентів[^]

Форми поточного контролю: модульні контрольні роботи.

Методи поточного контролю: усне опитування, тести, контрольні завдання репродуктивного, творчого чи дослідницького характеру.

6.2. Форми і методи підсумкового контролю та критерії оцінювання знань студентів:

Залік.

VII. Інформаційні джерела для вивчення курсу

Основні:

1. Галузьяк В.М., Холковська І.Л. Педагогічна діагностика: Курс лекцій. Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2015. 155 с.
2. Григор'єв А.Й., Завіна В.І. Психолого-педагогічна діагностика К. : Преса України, 2005. 448 с.
3. Мартиненко С.М. Основи діагностичної діяльності вчителя початкової школи: навчально-методичний посібник. К. Сім кольорів, 2010. 262 с.
4. Мартиненко С.М. Вивчення особистості молодшого школяра засобами педагогічної діагностики: навч.-метод. посіб. К.: Київ. ун-т ім.Б. Грінченка, 2013. – 144 с.
5. Нова українська школа: порадник для вчителя Бібік Н. М. (ред.). К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди». 2017.
6. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи: підруч. К.: Грамота, 2012. 503 с.

Додаткові:

1. Авер'янов В.П., Козленко А.М., Лисянська Т.М. Діагностика готовності дітей до школи [Електронний ресурс]: навчально-методичний посібник / В.П.Авер'янов, А.М.Козленко, Т.М. Лисянська, 2007.
2. Мартиненко С.М. Формування діагностичних компетенцій у майбутніх учителів початкової школи: Педагогічні та історичні науки. 2012. Вип. 103. С. 155-161
3. Мартиненко С. М. Діагностичні методики як засіб перевірки готовності майбутнього вчителя до творчої професійно-педагогічної діяльності: теорія і практика. Київ, 2011. С. 258–295.
4. Мельник О. М. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до діагностичної діяльності: Автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.04 / О. М. Мельник; Центр. ін-т післядиплом. пед. освіти АПН України. - Київ, 2002. - 20 с.
5. Педагогічна діагностика: методичні рекомендації. В.І. Урусський (уклад.). Тернопіль.: 2012.
6. Туріщева Л.В., Гончарова О.В. Вивчення особистості школяра і педагога Х.: Вид. група "Основа": "Тріада+", 2008. 144 с.
7. Цехмістрова Г.С. Управління в освіті та педагогічна діагностика: навчальний посібник для вузів Київ: Слово, 2005 . 277 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://mon.gov.ua/ua> – сайт Міністерства освіти і науки України.
2. <https://lib.npu.edu.ua/> – бібліотека НПУ імені М.П.Драгоманова.
3. <http://dnpb.gov.ua/ua/> - Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського.
4. <http://nbuv.gov.ua/node/554> – електронні інформаційні ресурси Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського.
5. <https://nus.org.ua/> - сайт НУШ.
6. <https://pidru4niki.com/pedagogika/> – сайт підручників з педагогіки.

VIII. Інформація про викладача

Викладач	СЕВАСТЮК МАР'ЯНА СТЕПАНІВНА
Профіль викладача на сторінці кафедри	Доцент кафедри початкової освіти та інноваційної педагогіки педагогічного факультету https://pf.edu.edu.ua/fakultet/struktura/kafedry/kafedra-pochatkovoi-osvity/vykladachi-kafedry-poip#sevastiuk-ms
Електронна адреса	m.s.sevastyuk@npu.edu.ua
Контактний телефон	м.т. 0671106189
Інформація про консультації	Консультації згідно визначеного графіку кафедри

IX. Організаційні вимоги з вивчення навчальної дисципліни

(політика навчальної дисципліни)

9.1. Вимоги до роботи студентів під час проведення навчальних занять з курсу (відвідування занять, етика поведінки під час занять, відпрацювання пропущених занять тощо)

Політика щодо відвідування

Під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти дотримуються вимог чинного законодавства

України, Статуту УДУ імені Михайла Драгоманова (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/statut-ukrayinskoho-derzhavnoho-universytetu-imeni-mykhayla-drahomanova>) і Правил внутрішнього розпорядку УДУ імені Михайла Драгоманова (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/pravyla-vnutrishnoho-rozporiadku-udu-imeni-mykhaila-drahomnaova>) відвідують заняття відповідно розкладу, дотримуються етичних норм поведінки.

Усі учасники освітнього процесу дотримуються загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності. Відвідування занять з курсу є обов'язковим за визначеним деканатом розкладом. За об'єктивних причин (лікарняний, заява) заняття може бути відпрацьованим. Атмосфера на заняттях повинна бути творчою, відкритою до конструктивної критики. Недопустимі запізнення на заняття; списування.

Політика щодо дедлайнів і перескладання

Здобувачі вищої освіти можуть здійснювати перескладання результатів навчання курсу відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в УДУ імені Михайла Драгоманова», «Положення про порядок контролю якості знань студентів УДУ імені Михайла Драгоманова», «Положення про порядок ліквідації академічної заборгованості студентами УДУ імені Михайла Драгоманова» (посилання на Положення: <https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty>).

Усі завдання передбачені навчальною програмою мають бути виконанні у встановлений викладачем термін.

Правила виконання завдань ОК: практичні та самостійні завдання виконуються вчасно та здаються викладачу у визначені ним терміни. Роботи, що здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижчою оцінкою (75% від максимальної оцінки). У разі неатестації перескладання відбувається з дозволу деканату.

Політика щодо конфліктних ситуацій

Вирішення конфліктних ситуацій у ЗВО здійснюється відповідно до «Положення про врегулювання конфліктів в УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-vrehuliuvannia-konfliktiv-v-udu-imeni-mykhaila-drahomanova>). Між учасниками освітнього процесу здійснюється партнерська взаємодія, толерантність і повага до кожної особистості.

9.2. Вимоги до академічної доброчесності студентів.

Політика щодо академічної доброчесності

Політика курсу ґрунтується на засадах «Положення про академічну доброчесність в УДУ імені Михайла Драгоманова» (<https://udu.edu.ua/resursy/normatyvni-dokumenty/nakaz/polozhennia-pro-akademichnu-dobrocheshnist-udu>). Викладач ознайомлює здобувача вищої освіти з правилами поведінки на заняттях, користування засобами електронного зв'язку, недопущенням академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування, акцентує увагу на заборону використання додаткових джерел інформації під час оцінювання знань, при використанні Інтернет-ресурсів зазначається використане джерело.

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

Х. Умови для інклюзивного вивчення освітнього компонента:

Даний курс може викладатися для людей з особливими освітніми потребами. Форми і методи інклюзивного навчання обираються з урахуванням індивідуальних потреб здобувача. Обов'язково поєднуються фронтальні, індивідуальні та групові ФОНД. Традиційні методи навчання поєднуються з інтерактивними і спеціальними (методи педагогічного супроводу та корекції, тощо).